
Vzdor

V. S. Alexander

Sir Thomas se u stolu skláněl nad účetní knihou, do níž Brian pečlivě zapisoval údaje ohledně polí a farmářů, částky k zaplacení, součty nedoplatků a všelijaké poznámky. Když byl s knihou hotový, zavřel ji a rozevřel další. Zanedlouho ji také odložil.

„Nanejvýš znepokojivé.“ Anglický majitel se na židli s povzdechem napřímil.

„Jde o to, že...“ Brian měl pocit, že je skoro zbytečné dál mluvit. Zaměstnavatel mu už řekl, co se stane, když lidé nezaplatí. Proč svádět marný boj? Sebral kuráž a pokračoval: „Co můžeme dělat? Podnikneme nezbytné kroky, abychom Lear House zachránili.“

Sir Thomas odstrčil židli dozadu a zadíval se na dubové police s knihami. Brian ho teď viděl z profilu a musel uznat, že vypadá aristokraticky a vyzařuje z něj autorita. Chápal, že Lucindě připadá pohledný a okouzlující, ale vzhledem k jejímu původu a skutečnosti, že se v Manchesteru a okolí jistě nachází spousta mladých urozených dam, měla chabou šanci, že by se s ní oženil. Ale kdo může vědět, kam koho zavede srdce? Třeba Brianu, která si vzala místního pachtýře. Brian měl rád ve všem pořádek, jenže v posledním roce se jeho život hrozně zamotal. Přece když lidi stárnou, mělo by se všechno zjednodušovat, místo aby nastaly komplikace vedoucí k otázkám života a smrti.

Sir Thomas zvedl brk a potukával prčkem o tvář. Zůstal v té pozici několik minut a udržoval Briana v napětí.

Nakonec se ve troše světla linoucího se oknem pootočil a promluvil. „Obávám se, že už se nedá nic napravit. Na konci léta musíme dům zavřít, možná

i dřív. Modlím se, abych svým hostům mohl vyjít vstříc, ale co budeme jíst? Snad budu mít štěstí a něco seženu přes místní četníky nebo v Belmulletu. Budu ovšem potřebovat peníze.“ Rozezleně na Briana pohlédl. „Považuju za chybu, že jste nechal situaci zajít tak katastrofálně daleko. Kdybyste dělal svou práci, tohle by se nestalo.“

Brian sklíčeně hleděl na dubovou podlahu.

„Jak obstaráme jídlo?“ zeptal se sir Thomas. „Jak udržíme dům, když nebudou peníze?“

Brian, zardělý z obvinění, že za to neštěstí nese odpovědnost, dlouho rozmýšlel, než odpověděl: „Jistě mi nemůžete přičítat vinu za takový zásah vyšší moci. Předpokládám, že se plán ohledně jídla týká jenom vás a vašich hostů, je to tak? Nemůžete na podporu Lear House použít prostředky z Manchesteru?“ Představoval si, jak pánovi hosté hodují a pachtýři hladovějí.

Sir Thomas se trpce zasmál. „Máte ponětí, kolik stojí udržování mého domu v Anglii? Lear House je něco jako luxus. Manchester představuje moje dědictví a odkaz. Také skýtá práci sedmi lidem, kteří jsou pro mě nepostradatelní. Slyšel jsem o dalších majitelích, co zavírají domy v Irsku, ale doufal jsem, že k tomu nedojde. Nepovažoval jsem to za nutné, teď ale vidím, že není jiného východiska.“

Brian vzhlédl, obličej jako z kamene, neschopen čelit argumentům svého zaměstnavatele. Pomyšlení na to, že přijde o dům, do něhož vložil tolik práce, ho drtilo. Věnoval mu celý život. Narodil se tady, a když z něj otec sira Thomase udělal správce, oženil se a měl dvě dcery. Pak jeho manželka umřela a Lear House byl toho všeho svědkem. A teď se blížil konec života, jaký až dosud znal.

Díval se na majitele, oči usazené.

Sir Thomas se zvedl od stolu. „Pokud nenajdeme jiné řešení, budete pro mě pracovat do té doby, než Lear House zavřeme.“

Briana pořád myslela na ten hrozný rozhovor se sirem Thomasem u včerejší večeře. Tatínek byl s rozumem v koncích, sestra zdrcená ultimátem a vyhlídkou na to, že se má starat o tři děti, zatímco se pán bude bavit s hosty. Navíc ji trápilo, že po návratu domů, když ještě pomohla umýt a sklidit nádobí, se k ní Rory choval chladně a ráno ho nepotěšilo, že musí pánovi uvařit snídani.

Zoufale si přála pustit všechno trápení z hlavy a usoudila, že nejlepší bude jít po snídani na procházku. Bohužel se nevyhnula pohledu na místa, kam se před necelým měsícem nahrnuli vyhladovělí lidé. Už tam nikdo neumíral, ale nemohla na jejich trýzeň snadno zapomenout.

Bylo chladno, po nebi táhly šedivé mraky. Naštěstí zatím nepršelo a Briana zaměštnávala mysl trháním petrklíčů, žlutých kosatců a bílých voňavých květů hlohu. Sbírala je do proutěného košíku, a když se pak vracela domů, objevil se na cestě před ní sir Thomas.

„Hledám vás,“ řekl a dlouze si ji prohlížel.

Netoužila po rozhovoru s tím člověkem a radši mlčela. Sestra viděla jen to, že je pohledný a bohatý, nevnímala jeho nabubřelost a povýšené jednání příslušníka privilegovaných vrstev. Lucinda by s ním na čas mohla být šťastná – jenže pak by jí začal zahýbat s jinou. Představovala si, jak sir Thomas na nádherném schodišti domu v Manchesteru potají objímá milenku a nic netušící Lucinda zatím sedí sama v jídelně, ustaraná kvůli porcelánu na příští čajový dýchánek. Měla sestru ráda, ale věděla, jak umí být marnivá a nafoukaná a že ji právě tyhle vlastnosti slepě přitahují k jejich pánovi.

Čekala, až sir Thomas znovu promluví.

„Krásné květiny. Ozdobíte jimi otcovu chalupu?“ zeptal se klidným tónem.

Znělo to téměř zdvořile. „Ne,“ odpověděla, trochu na rozpacích, protože si uvědomila, že sir Thomas neví o jejím sňatku s Rorym. „Dám je do vázičky v našem domku.“

Přimhouřil oči a tázavě na ni pohlédl. „Ve *vašem* domku?“ Zastrčil ruce do kapes modré vesty. V tu chvíli vypadal jako dítě, které ztratilo hračku.

„Ano, tatínek vám to asi neřekl.“ Briana se rozhodla pokračovat v chůzi a sir Thomas se k ní připojil.

„Váš otec se mnou mluvil o spoustě věcí – většinou nepříjemných –, ale nezmínil se, že už u něj nebydlíte.“

Briana si odhrnula z obličejů pramen vlasů, rozfoukaných větrem. „Před několika týdny jsem se provdala za Roryho Caulfielda. Žijeme tamhle.“ Ukázala na pěšinu k domku, z něhož byla vidět jen došková střecha.

Sir Thomas nehnul brvou a Briana netušila, jestli ho ta zpráva šokovala, nebo spíš pobavila. Šli dál.

„Myslím, že ho neznám.“

Snažila se nedat najevo podráždění. „Určitě jste se s ním jednou dvakrát setkal, ale samozřejmě si to nepamatujete.“

Přešel drobnou výtku úsměvem. „Nu, přijměte přání všeho nejlepšího do mnoha společných let.“ Galantním gestem k ní natáhl paži.

Brianě to nebylo příjemné, ale po chvíli váhání usoudila, že není rozumné chovat se neomaladě, trocha uctivosti z její strany by jim naopak mohla prospět. Trošku ji udivilo, že jí místo potřesení vtiskl na ruku polibek. Z jeho prstů i rtů čísel chlad. „Děkuju,“ řekla stroze.

Šli dál a Briana poblíž domku zamávala Rorymu a Jarlathovi, sehnutým k řádku brambor. Rory jí taky zamával, z jeho výrazu ale vyčetla znechucení.

„Chtěl bych vás o něco požádat,“ řekl sir Thomas a potřásl hlavou, jako by se kochal větříkem, který mu čechrá vlasy. „Mám to tady velice rád. Škoda že budu muset dům zavřít, než tyhle nepříjemnosti pominou.“

Popudilo ji, že jedním dechem vysloví takovou hrozbu a sděluje jí, že po ní něco chce. „Mluvíte, jako byste neměl na vybranou,“ odpověděla.

„Nemám. Nemůžu udržovat dvě domácnosti, zvláště když v jedné nejsou peníze ani jídlo.“

„Nedá se nic dělat? Nemůžete v Anglii prodat nějaké pozemky nebo si půjčit peníze a ručit za ně domem?“

Zasmál se. „A přijít ještě o víc? V žádném případě. Pochopte mou situaci, Briano.“ Podíval se na Roryho, Jarlatha a další pachtýře obdělávající pole. „Můj dědeček, otec i já jsme tohle sídlo a pozemky zdědili a udržovali, ale časy se mění a tyhle věci jsou finančně čím dál náročnější. Při téhle neúrodě neznám jiné řešení.“ Prohrábl si rukou vlasy. „Snažím se být spravedlivý, ale není přece moje vina, že pachtýři nedokážou plnit své závazky. Obávám se, že dny Lear House jsou sečteny.“

„Nedokážu myslet na nic jiného.“ Podívala se na květiny v košíku, některé už trochu zvadlé.

„To mě mrzí,“ řekl zasmušile. „Kdybych našel způsob jak Lear House zachránit, udělám to. A teď k té žádosti,“ pousmál se.

Briana přikývla.

„Koncem týdne přijedou Andersonovi, Rogersovi a Wardovi. V těchto končinách není telegraf a neznám způsob jak se s nimi spojit, než se vydají na cestu. Budu mít v domě hosty a nemáme pro ně jídlo.“ Tvářil se ustaraně.

Chápala, že to pro něj není snadné, ale on i jeho urození přátelé v ní vzbuzovali pramalý soucit. „Můžete jim poslat vzkaz do Belmulletu, ať se příští lodí vrátí do Liverpoolu.“

„Kdybych tohle udělal, už nikdy bych v Manchesteru nemohl držet hlavu vztyčenou,“ odpověděl sklíčeně a sepjal dlaně. „S vaším otcem máme spoustu práce. Neznáte někoho, kdo by za pět liber dojel do Westportu, sektal se tam s jistými lidmi a přivezl jídlo, které potřebujeme?“

Briana se zhluboka nadechla. Pět liber pro ni a Roryho znamenalo jmění. Když nepřemluví manžela, aby se úkolu ujal, ochotně pojede sama. „Můžu to zařadit. Kdo má jídlo dodat?“

„Buď kapitán James nebo kapitán Miller, jeden z nich by v přístavu měl být. Oba mi dluží laskavost a myslím, že mi rádi vyhoví. Pokud ne, jsou i jiní... Za peníze se dá pořídit vše. Zásoby necháte poslat do skladiště v Belmulletu.“

Briana si vzpomněla, jak ji kapitán James zachránil před opilým námořníkem, který ji obtěžoval.

„Už víte, kdo by tam jel?“ zeptal se sir Thomas.

„Manžel a já.“

„Tak jsme dohodnutí. Navrhuju, abyste vyrazili hned zítra, a objednejte na příští měsíc co nejvíc jídla.“ Vytáhl z kapsy dvacet liber a podal jí je. „Pět pro vás a za ostatní nakupte potraviny.“

„Vrátíme se za čtyři dny.“ Uložila bankovky do kapsy a myslela na to, že Lucinda musí zastat její práci v domě. „Sestra nebude mít radost,“ podotkla.

Sir Thomas se zasmál. „Váš otec určitě najde někoho, kdo se místo vás postará o vaření a úklid.“ Uklonil se, znovu jí políbil ruku a vydal se dlouhými kroky po cestě k domu.

Briana se vrátila domů a nechala dveře otevřené, aby dovnitř proudil svěží vzduch. Dala květiny do skleněné lahve s vodou a postavila je na stolek, aby rozjasnily tmavý prostor. Dotkla se prstem bankovky a zaradovala se, jak jí přálo štěstí. Pak ji ale něco napadlo. Proč sir Thomas nepožádal otce, ať jí tu žádost vyřídí? Odpověď se zdála být nasnadě – hledal ji. Chtěl ji vidět. Proto s ní jednal tak vlídně.

Vyšla ven, kde Rory s Jarlathem prohlíželi sousední políčko a zjišťovali, jak jsou na tom brambory. Neměli by otálet, pokud se rychle sbalí, mohou vyjet už dnes a přenocovat u Kilbaneových jako při předchozí cestě do Westportu.

Vydala se k nim kolem políček svahem nahoru a dostihla je u sousedovy chatrče.

Oba se k ní otočili a s úsměvem ji zdravili.

„Je hezké vidět vás oba v dobré náladě,“ řekla.

„Podívej, miláčku.“ Rory ukázal na nejbližší řádek brambor. „Máme důvod k radosti.“

Briana se podívala na svěží zelené listy rašící z lodyh – první známky zdravé úrody. Objala manžela kolem ramen a poslala vzdušný polibek hlíně. „To je skvělé, ale mám ještě lepší zprávu.“ Vytáhla z kapsy bankovky a zamávala jimi.

Jarlath hvízdal. Rory na ni hleděl s ústy dokořán. „Odkud to máš?“ zeptal se.

Předpokládala, že odpověď zná, ale chvíli otálela, než jeho tušení potvrdila. „Sir Thomas bude mít hosty a chce, abychom jeli do Westportu a obstarali jídlo.“ Přidržela mu peníze u obličejce. „Pět liber je pro nás.“

Jarlath znovu zahvízdal.

„Za to, že tam pojedeme?“ zeptal se Rory.

Briana přikývla. „Kdy můžeš mít přichystané poníky?“

„Tak za hodinu.“

„Sbalím věci a jídlo na cestu,“ řekla a nechala je tam u brambor radovat se z dalšího štěstí, které je toho dne potkalo.

Lucinda byla ze zprávy o sestřině cestě rozmrzelá. Nelíbilo se jí, že má doma vařit a uklízet, zatímco si sestra bude užívat výlet do Westportu.

„Nebud' směšná,“ odpověděla Briana. „Na poníkovi bys tam ani nedojela, natož aby se ti cesta líbila.“

Brian starší dceři připomněl, že je cesta do Westportu lemována smutkem a číhají tam mnohá nebezpečí, takže Briana a Rory prokážou nejen pánovi, ale i jim velkou službu. Když Lucinda pokračovala ve stížnostech, otec ji ujistil, že jistě najde někoho, kdo jim ochotně uvaří, ovšem za odměnu. Lucinda nakonec uznala, že by to bylo plýtvání penězi.

Briana se pustila do balení jídla: nalila kukuřičnou kaši do hrnků, přikryla je fáčovinou a do plechové krabice uložila zbylé kousky ryby a plátky sodového chleba. Pak všechny zásoby dala do brašny, kterou Rory uváže k poníkovi. Zásoby v domě se povážlivě tenčily: ve spíži už neměli sýr ani brambory a nádoby s ovsem byly téměř prázdné.

Nedlouho po poledni s Rorym seděli na koních, vyhublejších, než jak si je kdy pamatovala. Museli se teď obejít bez ovsu a pomejí, pásli se jako ovce. Pod skvrnitou srstí se jim zřetelně rýsovala žebra. Zvířata se přesto energicky prodírala krajinou, našlapovala na trsy trávy a v přirozeném rytmu se vyhýbala mokřinám. Brianu těšilo cítit jejich sílu a vítr, který se jí opíral do zad.

„Nežeňme je,“ křikl na ni Rory. „Musejí šetřit silami, když mají dojet až do Westportu. Ze všeho nejmíň potřebujeme, aby nám cestou pošel kůň.“ Napil se z kožené lahve, v níž vezli vodu.

Přešli říčku, nechali poníky, ať se u brodu napijí a napasou, a pokračovali na jih k Bangoru a hoře Nephin Beg. Brzy nato začalo jemně mrholit. Přitáhli si pláště k tělu a vyhrnuli límce, aby se chránili proti řezavému větru.

Radost z jízdy brzy přešla v monotónní putování pod pošmournou oblohou. Podél cesty se táhla řada provizorních příbytků vyhloubených v zemi, ale kromě svistu větru všude vládl strašidelný klid: nikde žádná zvěř ani ptáci, zmizel dokonce i dým, který se v těch místech obvykle linul z ohnišť v chatrčích na horském svahu. Svět se ponořil do ticha.

Několik hodin jeli skoro mlčky a soustředěně se chránili před větrem a vlhkostí. Když se nebe trochu rozjasnilo a přestalo pršet, Briana na Roryho křikla: „Jsi celou cestu zamklý. Vlastně moc nemluvíš už od pánova příjezdu.“

Rory se zařadil vedle ní a hlasitě vzdychl. „Kéž bys ho takhle netitulovala.“

„Chápu, že sira Thomase nemáš rád,“ odpověděla. „Jenže ať se ti to líbí nebo ne, Rory, sídlo a pozemky jsou jeho. Měl bys radši přemýšlet, jak ho můžeme využít pro naše dobro, než usilovat o pomstu, jak umíněně prosazují ti tví Mollies.“

Rory se zachmuřil. „To, co se teď děje v Irsku, se mi přičí a chci s tím něco udělat. Je na tom něco špatného?“

„Ano, pokud to vede k násilnostem.“ Briana se rozhodla v rozhovoru nepokračovat, začínala být prochládlá.

Po nějakém čase, když se po obou stranách kolem nich tyčily kopce, se Rory trochu uvolnil a pronesl smířlivě: „Abych *pánovi* vyhověl, vynechám tentokrát schůzku s Mollies, protože jídlo je důležitější než řeči. A co když máš pravdu?“ dodal. „Místo abych brojil proti němu, můžu ho zabít vlídností, jak se říká.“

Brianu těšilo, že je manžel ochotný změnit názor. V průběhu dne promýšleli způsoby, jak by mohli sídlo zachránit, ale neustále naráželi na překážky: lidé na pozemcích neměli jídlo ani peníze.

Na sklonku odpoledne před sebou uviděli dům Kilbaneových, ale okamžitě poznali, že něco není v pořádku. Působilo to tam opuštěně.

Zastavili koně u kraje bažinatého lesíku, aby se v řídkém okolním porostu mohli poníci přes noc napást.

Rory sesedl a zamířil ke dveřím, visícím z pantů nakřivo. Briana stísněně sledovala, jak opatrně nakukuje dovnitř, než půjde dál. Na několik minut zmizel a znovu se objevil, ve tváři zmatený výraz.

Mnul si bradu. „Nejsou tady. A zdá se, že je dům už nějakou dobu prázdný. Zmizel i pes.“

Briana seskočila z poníka. „Jsou pryč?“ Naskočila jí husí kůže.

„Ano. Ohniště je vyhaslé a dům vypleněný. Všude jsou poházené prázdné rendlíky a pánve, ale nikde žádné jídlo.“

Muselo se tu stát něco strašného, byla si tím jistá. Zatímco Rory odváděl poníky k nedalekému potoku, vešla do domu. Všechno přesně odpovídalo manželovu popisu: stůl překoceny na bok, skříňky otevřené, na slavnících změt šatstva a lůžkovin. Kilbaneovi tu po mnoho let měli prosperující hostinec, ale zdroj jejich příjmu s hladomorem vyschl.

V domě vládlo přitímní. Briana se rozhlížela po olejové lampě, ale žádnou neviděla. *Proč Kilbaneovi zmizeli?* Jen co si tu otázku položila, uslyšela, jak Rory vzadu za domem kleje. Vyběhla ven a šla se rychle podívat, co se děje.

Rory se ji snažil zadržet. „Nechod sem! Nedívej se!“

Varování přišlo pozdě.

Kilbaneovi leželi na mokré zemi, jejich rozkládající se těla zčásti ohlodána zvířaty.

Brianě se zvedal žaludek, rychle se odvrátila. „Někdo je zastřelil,“ řekl Rory a objal ji kolem ramen. Dívala se na cestu a toužebně si přála vrátit se domů, do bezpečí v Lear House.

Rorymu se třásl hlas. „Bůh jim dopřej klidný spánek. Nejspíš je zavraždili lupiči a sebrali jim peníze a jídlo.“

„Vražda,“ hlesla omráčeně.

„Možná to byl nějaký vyhladovělý pološílený člověk, který chtěl nakrmit svou rodinu,“ uvažoval Rory.

„Nemůžeme tady nocovat,“ řekla Briana. „Copak můžeme spát v domě, kde někoho zabili?“ Neovladatelně se třásla.

„Venku je zima a mokro,“ namítl Rory. „Aspoň si tu můžeme rozdělat oheň a najíst se. Koně zavedeme dovnitř.“ Vzal ji do náruče, aby se zklidnila. „Odnesu těla do močálu a zatížím je, aby se k nim nedostala zvířata.“

„Pomůžu ti,“ nabídla se zdráhavě.

„Ne,“ rozhodl Rory a odváděl ji ke dveřím. „Co kdybys mezitím rozdělala oheň a přichystala věci na spaní?“

Z očí se jí řinuly slzy. *Jak se tohle mohlo stát?* Kilbaneovi jsou zavraždění. Chtěla by utéct co nejdál, ale věděla, že nemají jinou možnost než tady přenocovat.

Políbil ji na tvář. „Půjdu se podívat po nějakých rukavicích.“ Šel dovnitř a Briana zůstala venku. Dívala se na poníky a snažila se vytěsnit z hlavy obrazy mrtvých těl. Dosud ani neslyšela o nikom, koho by zavraždili, natož aby se ocitla tak blízko obětí. Vraždy se dějí v Dublinu nebo Londýně, ne v Mayo. Jistě, docházelo ke rvačkám – muži se bili jako kohouti na dvore –, ale nikdy to nekončilo smrtí. Poprvé od chvíle, kdy jí Rory ukázal brambory poničené sněží, cítila, že se její rodina možná bude muset rozloučit se životem v Lear House. Blížil se konec všeho, co milovala, a nemohla s tím nic dělat.

Šla ke svému poníkovi a hladila ho po plecích. Zemitá vůně koňského potu ji uklidňovala.

Rory se po chvíli vynořil z domu s rukavicemi a vykročil za dům. Navlékl si je a zíral na těla. Nechápal, kdo mohl ten ohavný čin spáchat.

Hlavou se mu honily obavy – co když jsou těla prolezlá červy, nebo se na nich hemží vši? Přiměl se na to nemyslet a soustředil se na nepříjemný úkol. Na řádný pohřeb není čas. Močál musí stačit.

Když byli oba nebožtíci ponořeni ve vodě a zatíženi těžkými kameny, Rory byl vyčerpaný a řinul se z něj pot. Sundal rukavice, umyl si v potůčku ruce a opláchl obličej.

Naposledy se zadíval na těla pohřbená v močále.

Kdybych byl farář, uměl bych tohle udělat správně. Sklonil hlavu, odříkal modlitbu za mrtvé a živé a požádal o odpuštění všech hříchů. Pokřičoval se a vrátil se k botám, které nechal před močalem.

Kdo to udělal? Mohli to být Mollies? Věděl, že skupina chtěla po některých pachtýřích, aby kromě pronájmu půdy uhradili „příspěvky“, na které teď nikdo neměl. A kdosi vyhrožoval Brianovi, ale Kilbaneovi nežili na pronajaté půdě a nejspíš neměli s Maguires nic společného. Ba ne, tohle musela být jednoduše vražda kvůli jídlu a penězům.

Rory obešel dům a znovu se připojil k Brianě stojící u koní. Působila drobně a křehce, promáčená vytrvalým mrholením. Při pohledu na ni se mu bolestí svíralo srdce, ale viděl, že z ní vyzařuje tichá síla. Vybrala si ho za muže a musí ji udržet v bezpečí, až budou nocovat v domě poznamenaném smrtí.

Briana v domě hledala kytaru a flétnu. Když tam s Rorym a tatínkem nedávno nocovali na cestě do Westportu, Frankie hrál a Aideen zpívala. Určitě by nástroje nikomu dobrovolně nedali.

Když se s Rorym najedli, krátce o vraždě pohovořili, ale Brianě přitom běhal po zádech mráz, přestože seděli u planoucího ohně. Roryho napadlo, že asi někdo nástroje sebral, aby je prodal. Podíval se do chléva a zjistil, že zmizela i hospodářská zvířata.

Briana v tu noc sotva zamhouřila oči. Seběmenší zvuky jí drásaly nervy a žaludek měla úplně stažený.

Manžel udělal vše pro to, aby měli co nejvíc pohodlí. Dům celou noc vyhřívalo ohniště, dveře byly zajištěné židlí proti zvěři a vetřelcům a koně ustájili v pokoji pro pocestné.

Briana tvrdě usnula až před svítáním a pronásledovaly ji zlé sny o vyhublých lidech a tvářích, z nichž na ni hledí žádostivé oči.